

* SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1 Identyfikator produktu

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

Numer artykułu: COS22Z-xxxx+E1

UFI: K410-R0R8-500T-EVD1

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane
Kategoria produktu PC21 *Chemikalia laboratoryjne*

Zastosowanie substancji / preparatu *Odczynniki laboratoryjne*

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent/Dostawca:

*Endress+Hauser
Conducta GmbH+Co. KG
Dieselstraße 24
D-70839 Gerlingen*

Komórka udzielająca informacji:

*Phone: +49 (0)7156 209-10117
E-Mail: MSDS.pcc@endress.com*

1.4 Numer telefonu alarmowego: 0048 42 657 99 00

* SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008

GHS07

Skin Irrit. 2 H315 Działa drażniąco na skórę.

Eye Irrit. 2 H319 Działa drażniąco na oczy.

2.2 Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008

Produkt jest klasyfikowany i oznakowany zgodnie z przepisami CLP.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia

GHS07

Hasło ostrzegawcze *Uwaga*

Składniki określające niebezpieczeństwo do etykietowania:

wodorotlenek potasu

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H315 Działa drażniąco na skórę.

H319 Działa drażniąco na oczy.

Zwroty wskazujące środki ostrożności

P280 Stosować rękawice ochronne / ochronę oczu / ochronę twarzy.

P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut.

Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

P332+P313 W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.

P362+P364 Zanieczyszczoną odzież zdjąć i wyprać przed ponownym użyciem.

P337+P313 W przypadku utrzymywania się działania drażniącego na oczy: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.

(ciąg dalszy na stronie 2)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 1)

2.3 Inne zagrożenia

Produkt nie zawiera żadnych organicznych związków halogenowych (AOX), azotanów, związków metali ciężkich i formaldehydu, co jest udokumentowane.

Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

PBT: Nie ma zastosowania.

vPvB: Nie ma zastosowania.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach**3.2 Mieszaniny**

Opis: Mieszanina z niżej wymienionych składników z bezpiecznymi domieszkami.

Składniki niebezpieczne:

CAS: 1310-58-3 EINECS: 215-181-3 Numer rejestracyjny: 01-2119487136-33-XXXX	wodorotlenek potasu ⚠ Skin Corr. 1A, H314; ⚠ Acute Tox. 4, H302 Określone granice stężeń: Skin Corr. 1A; H314: C ≥ 5 % Skin Corr. 1B; H314: 2 % ≤ C < 5 % Skin Irrit. 2; H315: 0,5 % ≤ C < 2 % Eye Irrit. 2; H319: 0,5 % ≤ C < 2 %	≤1%
---	---	-----

Wskazówki dodatkowe:

Pełna treść przytoczonych wskazówek dotyczących zagrożeń znajduje się w rozdziale 16.

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy**4.1 Opis środków pierwszej pomocy**

Wskazówki ogólne: Odzież zanieczyszczoną produktem należy niezwłocznie usunąć.

Po wdychaniu: W przypadku utraty przytomności ułożenie i transport w stabilnej pozycji bocznej.

Po styczności ze skórą:

Natychmiast zmyć wodą i mydłem i dobrze spłukać.

Natychmiast zmyć wodą.

Po styczności z okiem:

Spłukać oczy z otwartą powieką przez kilka minut pod bieżącą wodą. W przypadku utrzymującej się dolegliwości zasięgnąć porady lekarza.

Po przełknięciu: Przy trwałych dolegliwościach porozumieć się z lekarzem.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z uszkodzonym

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru**5.1 Środki gaśnicze****Przydatne środki gaśnicze:**

CO₂, proszek gaśniczy lub strumień wody. Większy pożar zwalczać strumieniem wody lub pianą odporną na działanie alkoholu.

Środki gaśnicze nieprzydatne ze względów bezpieczeństwa: brak dalszych informacji

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Brak dostępnych dalszych istotnych danych

5.3 Informacje dla straży pożarnej Brak dostępnych dalszych istotnych danych

Specjalne wyposażenie ochronne: Środki specjalne nie są konieczne.

(ciąg dalszy na stronie 3)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 2)

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska**6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych***Nosić osobistą odzież ochronną.***6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska: Rozcieńczyć dużą ilością wody.****6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:***Zebrać za pomocą materiału wiążącego ciecze (piasek, ziemia okrzemkowa, materiał wiążący kwasy, materiał wiążący uniwersalny, trociny).***6.4 Odniesienia do innych sekcji***Informacje na temat bezpiecznej obsługi patrz rozdział 7.**Informacje na temat osobistego wyposażenia ochronnego patrz rozdział 8.**Informacje na temat utylizacji patrz rozdział 13.***SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie****7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania***Przy fachowym użyciu nie są potrzebne szczególne zabiegi.***Wskazówki dla ochrony przeciwpożarowej i przeciwybuchowej:***Nie są potrzebne szczególne zabiegi.***7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności****Składowanie:****Wymagania w stosunku do pomieszczeń składowych i zbiorników:***Nie stosować pojemników z metali lekkich.***Wskazówki odnośnie wspólnego składowania:** *Nie konieczne.***Dalsze wskazówki odnośnie warunków składowania:** *Zbiornik trzymać szczelnie zamknięty.***Klasa składowania:** 8 B**7.3 Szczególne zastosowanie(-a) końcowe** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej****8.1 Parametry dotyczące kontroli****Składniki wraz z kontrolowanymi wartościami granicznymi zależnymi od miejsca pracy:****CAS: 1310-58-3 wodorotlenek potasu**

NDS	NDSch: 1 mg/m ³
	NDS: 0,5 mg/m ³

Wskazówki dodatkowe: *Podstawą były aktualnie obowiązujące wykazy.***8.2 Kontrola narażenia****Stosowne techniczne środki kontroli** *Brak dalszych danych, patrz punkt 7.***Indywidualne środki ochrony takie jak indywidualne wyposażenie ochronne****Ogólne środki ochrony i higieny:***Trzymać z dala od środków spożywczych napojów i pasz.**Zabrudzoną, nasączoną odzież natychmiast zdjąć.**Myć ręce przed przerwą i przed końcem pracy.**Unikać styczności z oczami i skórą.***Ochronę dróg oddechowych** *Nie konieczne.***Ochrona rąk:****Rękawice ochronne**

(ciąg dalszy na stronie 4)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 3)

W celu uniknięcia problemów ze skórą należy skrócić czas noszenia rękawic do niezbędnego okresu. Stosować tylko rękawice chroniące przed substancjami chemicznymi z oznakowaniem CE kategorii III. Materiał, z którego wykonane są rękawice musi być nieprzepuszczalny i odporny na działanie produktu / substancji / preparatu.

Materiał, z którego wykonane są rękawice

Kauczuk nitylowy

Kauczuk naturalny (lateks)

Wybór odpowiednich rękawic nie zależy tylko od materiału, lecz także od innych cech jakościowych i zmienia się od producenta do producenta. Ponieważ produkt jest preparatem składającym się z kilku substancji, to odporności materiałów, z których wykonano rękawice nie można wcześniej wyliczyć i dlatego też musi być ona sprawdzona przed zastosowaniem.

Czas penetracji dla materiału, z którego wykonane są rękawice

Od producenta rękawic należy uzyskać informację na temat dokładnego czasu przebicia i go przestrzegać.

Ochronę oczu lub twarzy

Okulary ochronne szczelnie zamknięte

Ochrona ciała: Robocza odzież ochronna

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne**9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych****Ogólne dane**

Stan skupienia

Płynny

Kolor:

Bezbarwny

Zapach:

Bez zapachu

Próg zapachu:

Nieokreślone.

Temperatura topnienia/krzepnięcia:

-4 °C

Temperatura wrzenia lub początkowa

temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia 100 °C

Palność materiałów

Nie ma zastosowania.

Dolna i górna granica wybuchowości

Dolna:

Nieokreślone.

Górna:

Nieokreślone.

Temperatura zapłonu:

Nie ma zastosowania.

Temperatura rozkładu:

Nieokreślone.

pH w 20 °C

>12

Lepkość:

Lepkość kinematyczna

Nieokreślone.

Dynamiczna:

Nieokreślone.

Rozpuszczalność

Woda:

W pełni mieszalny.

Współczynnik podziału n-oktanol/woda (wartość współczynnika log)

Nieokreślone.

Prężność pary w 20 °C

23 hPa

Gęstość lub gęstość względna

Gęstość w 20 °C:

1,005 g/cm³

Gęstość względna

Nieokreślone.

Gęstość par

Nieokreślone.

9.2 Inne informacje

Wygląd:

Forma:

Płynny

(ciąg dalszy na stronie 5)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 4)

Ważne dane na temat ochrony zdrowia i środowiska oraz bezpieczeństwa**Temperatura samozapłonu:***Produkt nie jest samozapalny.***Właściwości wybuchowe:***Produkt nie jest grozi wybuchem.**Nieokreślone.***Zawartość rozpuszczalników:****Woda:**

92,0 %

Zawartość ciał stałych:

0,0 %

Zmiana stanu**Szybkość parowania***Nieokreślone.***Informacje dotyczące klas zagrożenia fizycznego****Materiały wybuchowe***brak***Gazy łatwopalne***brak***Aerozole***brak***Gazy utleniające***brak***Gazy pod ciśnieniem***brak***Płyny łatwopalne***brak***Łatwopalne ciała stałe***brak***Substancje i mieszaniny samoreaktywne***brak***Substancje ciekłe piroforyczne***brak***Substancje stałe piroforyczne***brak***Substancje i mieszaniny samonagrzewające się***brak***Substancje i mieszaniny, które w kontakcie****z wodą emitują gazy łatwopalne***brak***Substancje ciekłe utleniające***brak***Substancje stałe utleniające***brak***Nadtlenki organiczne***brak***Substancje powodujące korozję metali***brak***Odczulone materiały wybuchowe***brak***SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność****10.1 Reaktywność** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***10.2 Stabilność chemiczna****Rozkład termiczny/ warunki których należy unikać:***Brak rozkładu przy użyciu zgodnym z przeznaczeniem.***10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji** *Reakcje z różnymi metalami.***10.4 Warunki, których należy unikać** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***10.5 Materiały niezgodne:** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu:** *Niebezpieczne produkty rozkładu nie są znane.***SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne****11.1 Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008****Toksyczność ostra** *W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Istotne sklasyfikowane wartości LD/LC50:****CAS: 1310-58-3 wodorotlenek potasu**

Ustne | LD50 | 273 mg/kg (rat)

Działanie żrące/drażniące na skórę *Działa drażniąco na skórę.***Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy** *Działa drażniąco na oczy.***Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę***W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Działanie mutagenne na komórki rozrodcze***W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Działanie rakotwórcze** *W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Szkodliwe działanie na rozrodczość** *W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.*

(ciąg dalszy na stronie 6)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 5)

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe*W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane***W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***Zagrożenie spowodowane aspiracją** *W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.***11.2 Informacje o innych zagrożeniach****Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego***żaden ze składników nie znajduje się na liście***SEKCJA 12: Informacje ekologiczne****12.1 Toksyczność****Toksyczność wodna:** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***12.3 Zdolność do bioakumulacji** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***12.4 Mobilność w glebie** *Brak dostępnych dalszych istotnych danych***12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB****PBT:** *Nie ma zastosowania.***vPvB:** *Nie ma zastosowania.***12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego***Produkt nie zawiera substancji o właściwościach zaburzających gospodarkę hormonalną.***12.7 Inne szkodliwe skutki działania****Dalsze wskazówki ekologiczne:****Wskazówki ogólne:***W zasadzie nieszkodliwy dla wody**Wylewanie większych ilości do kanalizacji lub wód może doprowadzić do podwyższenia pH. Podwyższone pH szkodzi organizmom wodnym. W rozcieńczeniu odpowiadającym stężeniu użytkowemu wartość pH ulega znacznemu obniżeniu, tak więc ścieki odprowadzane do kanalizacji po użyciu produktu tylko słabo zagrażają wodom.***SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami****13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów****Zalecenie:***Nie może podlegać obróbce wspólnie z odpadkami domowymi. Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji.***Opakowania nieoczyszczone:****Zalecenie:** *Usuwanie zgodnie z obowiązującymi przepisami.***Zalecany środek czyszczący:** *Woda, w razie konieczności z dodatkiem środków czystości.***SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu****14.1 Numer UN lub numer identyfikacyjny ID****ADR, IMDG, IATA**

UN1814

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN**ADR**

UN1814 WODOROTLENEK POTASU, ROZTWÓR

IMDG

POTASSIUM HYDROXIDE SOLUTION

IATA

Potassium hydroxide solution

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w transporcie**ADR****Klasa**

8 (C5) materiały żrące

(ciąg dalszy na stronie 7)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 6)

Nalepka

8

IMDG, IATA

Class

8 materiały żrące

Label

8

14.4 Grupa pakowania

ADR, IMDG, IATA

III

14.5 Zagrożenia dla środowiska:

Nie ma zastosowania.

14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Uwaga: materiały żrące

Numer rozpoznawczy zagrożenia (Liczba Kemlera):

80

Numer EMS:

F-A, S-B

Segregation groups

Alkalis

Stowage Category

A

Segregation Code

SG35 Stow "separated from" SGG1-acids

14.7 Transport morski luzem zgodnie z instrumentami IMO

Nie ma zastosowania.

Transport/ dalsze informacje:

ADR

Ilości ograniczone (LQ)

5L

Ilości wyłączone (EQ)

Kod: E1

Maksymalna ilość netto na opakowanie wewnętrzne: 30 ml

Maksymalna ilość netto na opakowanie zewnętrzne: 1000 ml

Kategoria transportowa

3

Kodów zakazu przewozu przez tunele

E

IMDG

Limited quantities (LQ)

5L

Excepted quantities (EQ)

Code: E1

Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml

Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml

UN "Model Regulation":

UN 1814 WODOROTLENEK POTASU, ROZTWÓR, 8, III

* SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008

Produkt jest klasyfikowany i oznakowany zgodnie z przepisami CLP.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia

GHS07

Hasło ostrzegawcze Uwaga

Składniki określające niebezpieczeństwo do etykietowania:

wodorotlenek potasu

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H315 Działa drażniąco na skórę.

H319 Działa drażniąco na oczy.

(ciąg dalszy na stronie 8)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

(ciąg dalszy od strony 7)

Zwroty wskazujące środki ostrożności

- P280 *Stosować rękawice ochronne / ochronę oczu / ochronę twarzy.*
 P305+P351+P338 *W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.*
 P332+P313 *W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.*
 P362+P364 *Zanieczyszczoną odzież zdjąć i wyprać przed ponownym użyciem.*
 P337+P313 *W przypadku utrzymywania się działania drażniącego na oczy: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.*

Rady 2012/18/UE

Wskazane substancje niebezpieczne - ZAŁĄCZNIK I żaden ze składników nie znajduje się na liście
Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 ZAŁĄCZNIK XVII Warunki ograniczenia: 3

Dyrektywa 2011/65/UE w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym - Załącznik II

żaden ze składników nie znajduje się na liście

ROZPORZĄDZENIE (UE) 2019/1148**Załącznik I - PREKURSORY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH PODLEGAJĄCE OGRANICZENIOM (Górna wartość graniczna do celów wydawania pozwoleń na podstawie art. 5 ust. 3)**

żaden ze składników nie znajduje się na liście

Załącznik II - PREKURSORY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZGŁOSZENIA

żaden ze składników nie znajduje się na liście

Rozporządzenie (WE) nr 273/2004 w sprawie prekursorów narkotykowych

żaden ze składników nie znajduje się na liście

Rozporządzenie (WE) NR 111/2005 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi

żaden ze składników nie znajduje się na liście

15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego:

Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego nie została przeprowadzona.

SEKCJA 16: Inne informacje

Dane opierają się na dzisiejszym stanie naszej wiedzy, nie określają jednak w sposób ostateczny właściwości produkcyjnych i nie mogą być uzasadnieniem prawomocnych umów.

16.1 Odnośne zwroty

- H302 *Działa szkodliwie po połknięciu.*
 H314 *Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu.*

16.3 Zalecane ograniczenie stosowania**Wydział sporządzający wykaz danych:** PCC-TWR**Partner dla kontaktów:** MSDS.pcc@endress.com**Data poprzedniej wersji:** 01.04.2022**Numer poprzedniej wersji:** 2**Skróty i akronimy:**

- RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
 IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
 ICAO: International Civil Aviation Organisation
 ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organisation" (ICAO)
 ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
 IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
 IATA: International Air Transport Association
 GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
 EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
 ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
 CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
 LC50: Lethal concentration, 50 percent
 LD50: Lethal dose, 50 percent

(ciąg dalszy na stronie 9)

Nazwa handlowa: Electrolyte COS22 Standard

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Acute Tox. 4: Toksyczność ostra – Kategoria 4

Skin Corr. 1A: Działanie żrące/drażniące na skórę – Kategoria 1A

Skin Irrit. 2: Działanie żrące/drażniące na skórę – Kategoria 2

Eye Irrit. 2: Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy – Kategoria 2

* Dane zmienione w stosunku do wersji poprzedniej

(ciąg dalszy od strony 8)